

law
firm

AVOCAD informuoja

Pralaimėtos bylos „bumerangas“ – nuostoliai dėl laikinųjų apsaugos priemonių

Kai teismas sutinka taikyti laikinąsias ieškinio apsaugos priemones, ieškovai įprastai džiaugiasi, kadangi tai sudaro prielaidas užtikrinti būsimo sprendimo įvykdymą. Atsakovas įpareigojamas susilaikyti nuo tam tikrų veiksmų, kurie ieškovui būtų nepriimtini (parduoti ginčijamą turtą, pradėti objekto statybas, sudaryti komercinį sandorį ir pan.). Tačiau laikinųjų apsaugos priemonių taikymas visai nereiškia, jog ieškinys bus tenkintas. Priešingai, atmetus ieškinį kyla klausimas dėl žalos, kurią galėjo sukelti pritaikytos laikinosios apsaugos priemonės.

Kasacinio teismo praktikoje yra laikomasi nuoseklios praktikos, jog visą riziką turi prisiimti laikinųjų apsaugos priemonių prašęs asmuo (ieškovas). Dėl to ieškovas, kreipdamasis į teismą ir prašydamas suvaržyti priešingos šalies teises (ir taip užtikrinti jo interesų gynimą), turi numatyti, kad, neįrodžius savo reikalavimo pagrįstumo, jam gali tekti atlyginti atsakovui dėl taikyto suvaržymo patirtus nuostolius.

Šią vasarą Kasacinis teismas dar kartą patvirtino, jog ieškovo veiksmų neteisėtumui konstatuoti, užtenka vien fakto, jog teismai atmeta ieškinį bei laiko jį nepagrįstu. Todėl atsakovui iš esmės tenka įrodyti tik priežastinį ryšį dėl nuostolių kilimo bei jo dydį. Žinoma, tai savaime nereiškia, jog įrodžius visas sąlygas, atsakovui bus elementariai atlyginti jo patirti nuostoliai.

Kasacinis teismas nurodo, jog ieškovas gali būti atleistas nuo atsakomybės (jo dalies) dėl nenugalimos jėgos, valstybės veiksmų, trečiojo asmens veiksmų, nukentėjusio asmens veiksmų, būtinojo reikalingumo, būtinosios ginties, savigynos.

Praktikoje pasitaiko situacija, jog nuostoliai atsiranda dėl paties atsakovo veiksmų, dėl kurių jis yra pats kaltas ir dėl kurių jam atsirado ar padidėjo nuostoliai. Pavyzdžiui, atsakovas, nesant pakankamo pagrindo, sumoka netesybas, kurių neprivalėjo mokėti bei vėliau įrodinėja, jog jam teko tokius veiksmus atlikti, kadangi dėl laikinųjų apsaugos priemonių suvaržymų, negalėjo atlikti sutartinių įsipareigojimų (tarkime, sudaryti turto pirkimo – pardavimo sutarties).

Pagal Kasacinio teismo formuojamą doktriną AVOCAD rekomenduoja ieškovui (prieš kreipiantis į teismą) itin preciziškai įsivertinti ieškinio perspektyvas bei galimas pasekmes dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo (pasverti galimas naudas bei rizikas), jeigu būtų atmestas ieškinio reikalavimas. Tuo pat metu atsakovai turėtų suprasti, jog net ir tuo atveju, jeigu bus atmestas ieškovo reikalavimas, tai savaime nereikš, jog patirti nuostoliai dėl laikinųjų apsaugos priemonių suvaržymo bus besąlygiškai atlyginti.

Bet kuriuo atveju teisminiai ginčai reikalauja itin didelio kruopštumo bei pasirengimo, todėl visais atvejais rekomenduotina pasitelkti profesionalus, kurie padės įvertinti galimas rizikas bei priimti racionaliausius sprendimus.

Jūsų verslo partneris AVOCAD

Parengta 2021 09 08